Box 3 voor minder succesvolle beleggers

Beschrijving

De Hoge Raad heeft afgelopen week geoordeeld dat er rechtsherstel moet plaatsvinden voor beleggers die op basis van veronderstelde rendementen te veel belasting hebben betaald. Zij moeten worden aangeslagen voor het daadwerkelijk behaalde rendement. De Hoge Raad deed uitspraak in vijf zaken over de belasting op inkomen uit sparen en beleggen na de invoering van de Wet rechtsherstel box 3. Die wet kwam er in 2022, nadat de Hoge Raad de spaartaks rond kerst onwettig had verklaard. Maar ook met de Wet rechtsherstel box 3 betaalden beleggers belasting over veronderstelde rendementen. En dat is discriminerend, omdat gelijke gevallen ongelijk behandeld kunnen worden.

Onderscheid succesvolle en minder succesvolle beleggers

Volgens de Hoge Raad zijn er aanmerkelijke verschillen in behandeling tussen succesvolle en minder succesvolle beleggers. De belegger moet aantonen dat het werkelijk rendement lager is dan het veronderstelde rendement. Tegelijkertijd keurt de Hoge Raad het rechtsherstel voor spaarders â?? dat ook gebaseerd is op een forfaitair rendement â?? wel goed. Het rendement moet volgens de Hoge Raad worden berekend op het gehele vermogen, zonder rekening te houden met inflatie, vrijstellingen, kosten en positieve of negatieve rendementen uit het verleden. Rente van schulden vallen wel in box 3. De beleggers (met name hun accountants) kunnen aan de slag. Dit zorgt namelijk voor een enorme hoeveelheid werk om aan te tonen wat het werkelijk rendement is geweest. En de Belastingdienst mag dit allemaal weer gaan controleren. De netto opbrengst van box 3 komt steeds lager uit.

Belasting op overrendement komt dichterbij

Nu de tegenvallende rendementen ten opzichte van een normaal renderende beleggingsportefeuille worden gecompenseerd, zal de roep toenemen om de overrendementen te belasten. Economisch is dit een onwenselijke prikkel. In Nederland wordt te veel gespaard. In theorie zorgt dit indirect wel voor meer investeringen, maar het spaargeld via de banken wordt vooral ingezet op meer leverage op bestaande activa. Beleggers investeren vooral in nieuwe bedrijven en zorgen daarmee voor een hoger innovatie. Goede innovaties worden beloond in de vorm van een hoog rendement, iets wat nu weer door de Belastingdienst wordt afgestraft. Opheffen van box 3 is zowel voor de belastingopbrengst als

de economie de beste uitkomst. De miljarden aan lagere belastingopbrengst komen in een veelvoud terug doordat de economie met al die investeerders sneller zal groeien, inclusief de belastingen over die hogere groei. Mocht de overheid aanhikken tegen het terugbetalen van de vele miljarden nu, dan kan met als experiment bijvoorbeeld 10 procent extra teruggeven, mits de ontvanger dit investeert in de Nederlandse economie. Per saldo zal de opbrengst dan ook voor de belastingdienst positief zijn.

Reactie staatssecretaris

In een reactie van de staatssecretaris geeft hij aan dat ook ongerealiseerde positieve en negatieve waardeveranderingen behoren tot het werkelijk rendement en daarom meegenomen moeten worden in de berekening, maar dat geen rekening hoeft te worden gehouden met eerdere positieve of negatieve rendementen. Veel gekker moet het natuurlijk niet worden, afpakken van iets dat je niet hebt, maar niet teruggeven dat wel is weggenomen. De staatssecretaris neemt acht weken de tijd om de exacte gevolgen in kaart te brengen. De politieke besluitvorming hierover ligt daarom waarschijnlijk bij het volgende kabinet. In de tussentijd hoeven belastingplichtigen niets te doen, zodra er meer duidelijk is worden zij geÃ¯nformeerd. Belastingplichtigen voor wie de uitspraak gevolgen heeft, krijgen eerst van de Belastingdienst een brief. Hoewel hier de indruk wordt gewekt dat er ambtshalve een herziene aanslag volgt, is dit niet het geval. Ze hoeven alleen â??in de tussentijdâ?? niets te doen. De actie ligt nu bij de Belastingdienst, daarna kunnen de bezwaren worden ingediend.

Goede basis voor toekomstige rechtszaken

Belasting op ongerealiseerde winst, het niet mogen aftrekken van gemaakte kosten, het niet corrigeren voor inflatie en ook het niet corrigeren voor risico zorgt er voor dat box 3 zowel economisch als juridisch steeds meer een gedrocht aan het worden is. Verder kan het ook zo zijn dat iemand met een laag inkomen, meer belasting moet betalen dan dat inkomen, alleen omdat bijvoorbeeld zijn vakantiehuisje dat jaar sterk in waarde is gestegen. Vroeger lag er met de vermogensbelasting ten minste nog een maximum (van 80 procent). Verder is het voor een economie juist aantrekkelijk om mensen met vermogen te behouden. Het is niet voor niets dat landen als Portugal en Griekenland na de eurocrisis er alles aan doen om vermogenden binnen te halen. Uiteindelijk zorgt dit voor een hogere totale belastingopbrengst en dat is voor politici ook aantrekkelijk, want dan is er meer te verdelen.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer